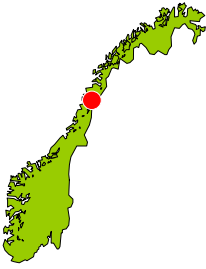


# Miljøstatus Røssåga med Leirelva

Sist oppdatert desember 2006

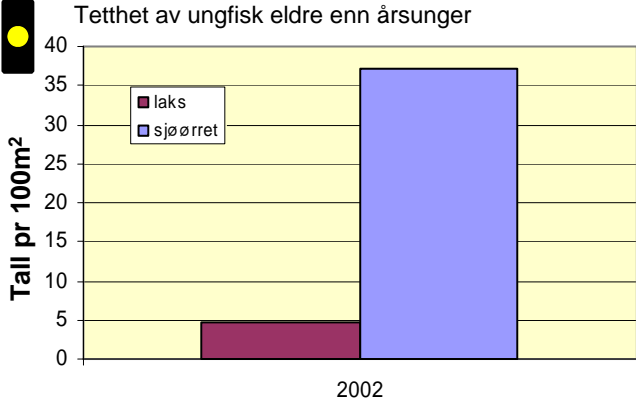


Foto: Statkraft v/ Karl Ystanes



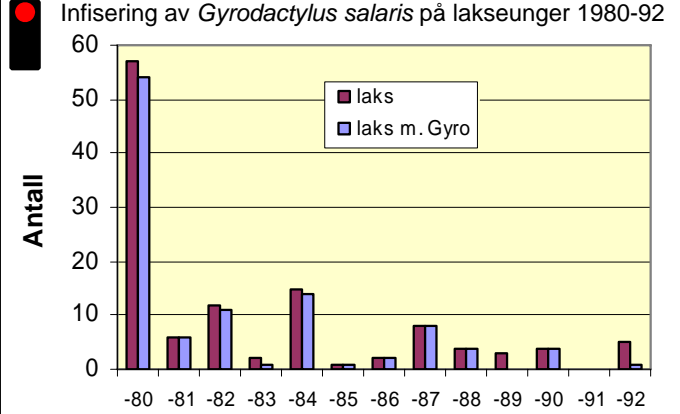
Lakseførende strekning: 26 km av totalt 103 km (i Norge)  
 Midlere vannføring: 115 m<sup>3</sup>/s  
 Nedbørsfelt i km<sup>2</sup> før og etter regulering: 2092/2193  
 Magasin: Røssvatn, Bleikvatn, Stormyrbassenget, Tustervatn og Store Målvatn  
 Kraftverk: Nedre Røssåga, Øvre Røssåga og Bjerka  
 Vassdraget påvirket av utbygging fra 1955  
 Produksjon: 2763 GWh tilsvarer strømforbruket til ca. 138 150 husstander  
 Klassifisering i vanddirektivet: Ikke bestemt

Flott fangst i Røssåga



(Antallet er basert på en gangs overfiske og kan være noe usikkert)

Kilde: litteraturliste nr 2

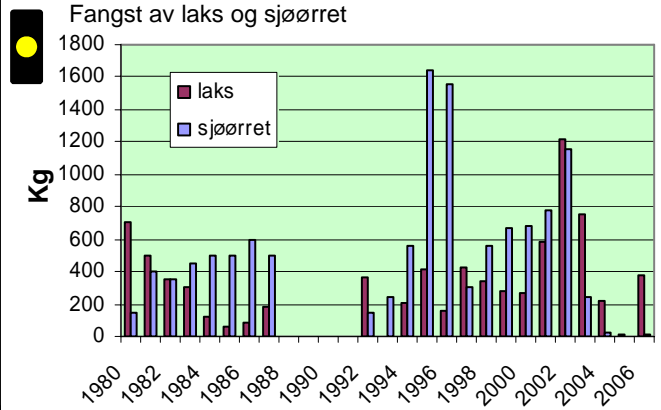


Kilde: litteraturliste nr 4

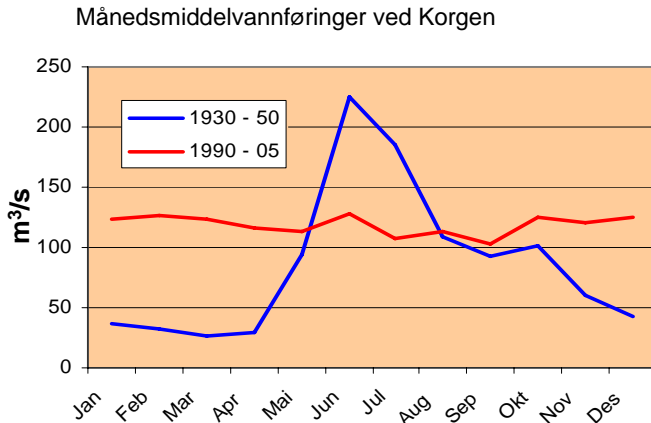


Foto: Statkraft v/ Karl Ystanes

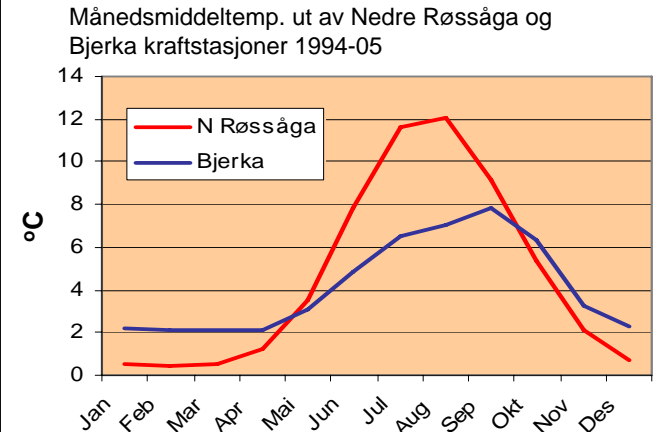
Fisker ved Røssåga



Kilde: SSB og Fylkesmannen i Nordland



Kilde: NVE



Kilde: NVE

Data er samlet inn fra NVE, Statistisk sentralbyrå, Fylkesmannen og Statkraft. Vurderingene vist som "trafikkllys" er utført av Statkraft Energi AS. Betydningen av de ulike trafikkllys er som følger:

God og stabil status

Middels god og/eller variabel status

Dårlig og ustabil status

## Viktige forhold i vassdraget:

Røssåga kommer fra Røssvatn, Norges nest største innsjø. Røssåga har lange tradisjoner som attraktiv lakseelv med en storvokst laksestamme. Leirelva er ei sideelv med en storvokst sjørretstamme.

I de nederste 12 km av Røssåga er fallet bare en meter, og denne strekningen er tidevannspåvirket. Elvebunnen her består i hovedsak av sand og slam. Elvebredden på den nederste delen er steinsatt og gir gode skjulplasser for ungfisk. Det er delvis gode gyte- og oppvekstområder for laks og sjørret i de tre øverste km, men fra utløpet fra Nedre Røssåga kraftverk og opp til Sjøforsen er vannføringen så lav at området egner seg dårlig for fiskeproduksjon.

Det er ingen konsesjonspålagt minstevannføring, men en skjønnspålagt minstevannføring fra Nedre Røssåga på 15 m<sup>3</sup>/s. I Leirelva er det en minstevannføring på 0,3 m<sup>3</sup>/s.

Det er satt ut laksesmolt siden 1957. Pålegget om utsetting ble omgjort til genbankdrift i 1996. Fra 2006 er utsettingene gjenopptatt med utsetting av smolt og planting av rogn.

*Gyrodactylus salaris* ble påvist i 1980. Man antok at den opprinnelige laksen i elva ville dø ut. Genetiske undersøkelser i 2002 – 2003 der fisk fra vassdraget ble sjekket mot fisk i genbanken viste tilsvarende avstamning som tidligere. Før vassdraget ble behandlet høsten 2003 og 2004, ble det fisket en god del sjørret som ble satt ut igjen etterpå. Laksen er tatt vare på i Genbank for levende villlaks på Bjerka. Etter at vassdraget ble behandlet mot gyro er det startet reetablering med den opprinnelige laksestamma. Det er og vil bli satt ut både rogn og smolt. Resultater fra 2006 viste gode tilbakevandring av fisk utsatt som smolt.



Kartgrunnlag: © Statens Kartverk/Tillatelsesnr. 2001/553

## Statkraft sin vurdering:

Røssåga har en tapt bestand av laks og en redusert bestand av sjørret. De er plassert i kategori 1 og 4a i Direktoratet for naturforvaltning sin vurdering. Det er gjort få undersøkelser i vassdraget de seinere årene pga. forekomsten av *Gyrodactylus salaris*. Laksen er tatt vare på i genbanken og reetablering av laks er startet. Resultatene så langt er positive og den videre utviklingen vil bli fulgt nøye med fiskeundersøkelser. Det er godt håp om å få etablert ei livskraftig laksestamme i elva. I Leirelva virker bestanden av sjørret å være god.

## Relevant litteratur:

1. Bedre fiske i regulerte vassdrag i Nordland - fagrapport 2001
2. Bedre fiske i regulerte vassdrag i Nordland - fagrapport 2002
3. Rotenonbehandling av vassdragene rundt Ranafjorden og Sørfjorden – utredning - Fylkesmannen i Nordland
4. Overvåking av ungfiskbestander og utbredelsen av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Nordland 1990-1994 Fylkesmannen i Nordland

"Miljøstatus for regulerte vassdrag" er utarbeidet for å gi forvaltning, kommuner, grunneiere og publikum en oppdatert status for miljøforhold i vassdraget, med spesiell vekt på fisk.